

Instytut Nauk o Kulturze i Studiów Interdyscyplinarnych

Zakład Teatru i Dramatu

Wydział Filologiczny

Uniwersytet Śląski

pl. Sejmu Śląskiego 1

40-032 Katowice

ADAM DIDUR. KONFERENCJA NAUKOWA W 70. ROCZNICĘ ŚMIERCI

Katowice 13-14 maja 2016 roku

Konferencja poświęcona będzie twórczości i działalności Adama Didura (ur. 1873/1875 – zm. 1946) polskiego śpiewaka operowego o światowej sławie. Najwybitniejszy bas - *basso cantante* – w dziejach wokalistyki polskiej, uznawany za jednego z czołowych śpiewaków basowych w dziejach wokalistyki światowej, równocześnie wykonywał z powodzeniem niektóre partie barytonowe. Wpływ na jego twórczość mieli wybitni artyści: Julian Jeromin, Walery Wysocki, Francesco Emerich, Emil Młynarski, czy Arturo Toscanini. Występował z powodzeniem w Operze Warszawskiej (1899-1903, 1906-1908) i Operze Lwowskiej (od 1908 corocznie; 1932-1938), La Scali (1895-1899; 1903-odnowienie kontraktu), Royal Opera Covent Garden (debiut: 1905), Manhattan Opera House (1906-1910), Metropolitan Opera (1908-1932) i wszystkich największych scenach operowych świata. W kręgu artystycznym Didura pojawiły się najwybitniejsze osobowości świata opery tamtych czasów. A w roku 1926 zaśpiewał z bliskim tradycjom kulturalnym Zagłębia Janem Kiepurą. Adam Didur - Kawaler Krzyża Oficerskiego Polonia Restituta - angażował się w liczne inicjatywy patriotyczne w kraju i na świecie, m.in. w prace American Polish Relief Committee pod honorowym patronatem Marceliny Sembrich-Kochańskiej z udziałem Ignacego Jana Paderewskiego. Wybuch II wojny światowej przeszkodził Didurowi w objęciu 1 września 1939 roku dyrekcji Opery Warszawskiej. Po upadku Powstania Warszawskiego przebywał w Krakowie. Położył zasługi w organizacji życia muzycznego po odzyskaniu przez Polskę niepodległości w 1918 roku oraz po II wojnie światowej. Wśród przychylności i podziwu wielu wybitnych twórców działających w Katowicach, by wspomnieć: Ludomira Różyckiego, Faustyna Kulczyckiego, Jana Dworakowskiego, Zbigniewa Dymka, Bolesława Szabelskiego, Jerzego Sillicha, Adama Dobosza, Bolesława Woytowicza i wielu innych, tworzył w 1945 roku Operę Katowicką. Starał się nawiązywać do chlubnych tradycji sceny muzycznej Teatru Polskiego w Katowicach (1922 z przerwą – 1932), na której gościnnie występował. Z udziałem ekspatriowanych artystów Opery Lwowskiej tworzył zręby Opery Katowickiej w toku zaciętej walki politycznej z komunistycznymi władzami województwa śląsko-dąbrowskiego. Jego zasługą było pierwsze powojenne wystawienie *Halki* Stanisława Moniuszki w Teatrze Śląskim im. Stanisława Wyspiańskiego w Katowicach, transmitowane jako pierwsza po wojnie opera na antenie Polskiego Radia. Pokazał ją w objazdach w Zagłębiu. Zdążył jeszcze wystawić *Toskę*, *Rycerskość wieśniaczą*, *Pajace* oraz przygotować koncepcję *Traviaty*, której wystawienia nie dożył. Zmagania o Operę Katowicką przyplacił

życiem. Imponujący był zakres i pokłósie działalności pedagogicznej Didura, by wspomnieć o pracy w Konserwatorium Warszawskim, Lwowskim Konserwatorium im. Karola Szymanowskiego oraz Konserwatorium Galicyjskiego Towarzystwa Muzycznego - GTM. Był profesorem i dziekanem wydziału wokalistyki PWSM (wcześniej Konserwatorium) w Katowicach. Był cenionym pedagogiem, wychowawcą m.in. Wiktorii Kotulakówny - Victoria Calma, Jadwigi Lachetówny, Lesława Finze, Franciszka Arno, Iry Małaniuk, Mariana Nowakowskiego, Andrzeja Hiolskiego i wielu wielu innych. Ukształtował wokalnie swe wybitne córki: Ewę Didur (zam. Abbove), Olgę Didur (zam. Wiktorowa) i Mary Didur-Zaluską.

Interdyscyplinarny charakter konferencji w zamierzeniu połączy refleksję naukową i artystyczną głównie przedstawicieli teatrologii i muzykologii. Obrady obejmować będą następujące kręgi badawcze:

- I. Adam Didur – repertuar operowy Artysty;
- II. Kręgi artystyczne – twórcy i uczniowie wokół Adama Didura;
- III. Opera Katowicka Adama Didura;
- IV. Współczesna recepcja repertuaru Adama Didura.

Wyniki obrad wpisują się we wciąż aktualną potrzebę ustaleń faktograficznych oraz mają na uwadze postulat naglącej weryfikacji obecnych w literaturze przedmiotu ocen lub przemilczenia wielu faktów w działalności Adama Didura, przede wszystkim w latach 40. XX wieku. Postęp badań i ranga opracowań z zakresu historii współczesnej może walnie przyczynić się do oświetlenia narosłych kwestii spornych. Frapującym przedmiotem badań może się okazać omówienie operowego repertuaru Didura oraz jego następców z zastosowaniem nowych metod badawczych w dziedzinie teatrologii i muzykologii.

Zapraszamy pracowników naukowych oraz doktorantów muzykologii, teatrologii i innych dziedzin naukowych oraz artystów sztuki wokально-muzycznej, muzyki, teatru do udziału w konferencji naukowej organizowanej w 70. rocznicę śmierci Adama Didura planowanej w dniach 13-14 maja 2016 roku w Katowicach.

Wystąpienie nie powinno przekraczać 20 minut. Zgłoszenie – według załączonego formularza – powinno zawierać temat wystąpienia, krótki abstrakt (ok. 1500 znaków bez spacji), dane zgłaszającego i krótką notę o autorze a także informację o konieczności zakwaterowania w Katowicach oraz informację o potrzebie przygotowania sprzętu multimedialnego na potrzeby wystąpienia.

Wypełniony Formularz zgłoszeniowy należy przesłać do 10 marca 2016 roku na adres: konferencja70adidur@gmail.com lub pocztą na adres: Zakład Teatru i Dramatu Instytut Nauk o Kulturze i Studiów Interdyscyplinarnych Wydział Filologiczny Uniwersytet Śląski pl. Sejmu Śląskiego 1, 40-032 Katowice (z adnotacją: ADAM DIDUR 70 ROCZNICA).

Decyzje o przyjęciu wystąpień pozwolimy sobie podać drogą email wraz z ogłoszeniem programu konferencji.

Przewidujemy publikację tomu pokonferencyjnego.

Oplata konferencyjna wynosi 400 złotych dla uczestników z zewnątrz korzystających z noclegu i śniadania oraz 300 złotych dla uczestników nie korzystających z noclegu i śniadania. Oplata obejmuje koszty druku tomu pokonferencyjnego, koszty materiałów konferencyjnych, wyżywienia, wynajmu sali oraz w wypadku osób wnoszących opłatę w wysokości 400 złotych noclegu ze śniadaniem.

Istnieje możliwość zarezerwowania dodatkowego noclegu w Hotelu Akademickim UŚ na koszt uczestnika konferencji.

Koszty noclegu w Hotelu Akademickim UŚ w Katowicach przy ulicy Paderewskiego 32 kształtują się od 100-125 złotych.

Oplacenie konferencyjne prosimy wpłacać do **23.03.2016** na konto:

Uniwersytet Śląski ul. Bankowa 12 40-007 Katowice

ING BANK ŚLĄSKI S.A. ODDZIAŁ W KATOWICACH UL. A. MICKIEWICZA 3

74 1050 1214 1000 0007 0000 7909

(z dopiskiem: ADAM DIDUR 70 ROCZNICA)

Organizacja konferencji:

Dr hab. Grażyna Golik-Szarawarska